

ÖLJY- JA KAASUALAN KESKUSLIITTO

TIEDOTE 4.5.2005

Julkaisuvapaa klo 10.00

Öljy- ja Kaasualan Keskusliitto:

Liikenne ja öljylämmitys hoitavat osansa ilmastotavoitteista

Liikenteelle ja öljylämmitykselle ei tule ilmastotavoitteiden saavuttamiseksi miettiä rankaisevia toimenpiteitä kuten veronkorotuksia, koska näiden sektoreiden päästöt eivät ole kasvava ongelma, korostaa Öljy- ja Kaasualan Keskusliitto. -Liikenteen ja öljylämmityksen päästöt voidaan pitää hallinnassa omin, kustannustehokkain toimin, sanoo keskusliiton toimitusjohtaja Jarmo Nupponen.

Kansallisen ilmastostrategian tarkistamisen yhteydessä tulee öljy- ja kaasualan mielestä tarkoin selvittää myös tarve kasvattaa Suomen päästökattoa Kioton joustomekanismeilla ja mahdollisuudet käyttää siihen valtion varoja. -Tällöin on tärkeää, ettei menoja pyritä kattamaan yksin ei-päästökauppasektorin kustannuksella, sanoo Nupponen.

Nupponen huomauttaa, että kasvihuonekaasupäästöjen kasvu tulee lähes yksinomaan päästökauppasektorilta eli teollisuudesta sekä sähkön ja lämmön tuotannosta. Ei-päästökauppasektorin muodostavat liikenne, maatalous, kiinteistökohtainen lämmitys ja jätehuolto. Näiden yhteenlasketut päästöt eivät kasva edes pitkällä aikavälillä. -Kun taakanjaosta keskustellaan, olisi luontevinta, että ne vähentäisivät päästöjään, joilla päästöt kasvavat, eikä pakotettaisi niitä vähentämään entisestään, joilla päästöt eivät kasva, huomauttaa Nupponen.

Ilmastopolitiikkaa ei Nupposen mukaan toisaalta voi nähdä yksin ympäristöpolitiikkana, vaan sillä on vahva kytkentä myös talouteen ja kilpailukykyyn. Suomessa tulisi jatkossakin voida harjoittaa myös energiavaltaita teollisuutta, ja sähköä ja lämpöä on kyettävä tuottamaan kohtuullisin kustannuksin. -Teollisuuden ja energiantuottajien ei kuitenkaan pidä vaatia apuun tavallista kuluttajaa, joka jo nyt tuskailee korkean bensiinin ja lämmitysöljyn hinnan kanssa. Valtion, joka allekirjoitti Kioton pöytäkirjan, tulee kantaa oma osansa yhteisestä taakasta, toteaa Nupponen.

Nupposen mielestä ilmastopolitiikka luo otolliset lähtökohdat maakaasun käytön kasvulle. Se edellyttää kuitenkin toimijoilta halua investoida uusiin voimalaitoksiin Suomessa. Tähän haluun ei voida vaikuttaa yksin päästökaupan keinoin, vaan se on laajempi ilmasto- ja energiapolitiittinen kysymys. -Maakaasun käytön kasvumahdollisuuksien toteutuminen edellyttää myös investointeja maakaasuverkoston laajentamiseen ja siirtokapasiteetin kasvattamiseen, ja näille investoinneille on oltava sekä kaupalliset että lainsäädännölliset edellytykset, sanoo Nupponen.

Yritysten välisen päästökaupan Öljy- ja Kaasualan Keskusliitto näkee kustannustehokkaana toimenpiteenä vähentää kasvihuonekaasupäästöjä Euroopassa. Keskusliitto on korostanut, ettei nykyisen energiaverotuksen ohjaavaa vaikutusta polttoainevalintoihin saa heikentää myöskään päästökaupan olosuhteissa.

Suomi päivittää parhaillaan kansallista ilmasto- ja energiastategiaansa. Asia tulee eduskuntaan hallituksen selontekona alkusyksystä.

Ilmastomuutoksen hillitsemiseen tähtäävä Kioton pöytäkirja tuli voimaan helmikuussa 2005. Merkittävistä teollisuusmaista pöytäkirjan ovat jättäneet ratifioimatta Australia ja Yhdysvallat, eikä siinä ole asetettu määrällisiä päästörajoitteita kasvaville kehitysmaille. Öljy- ja Kaasualan Keskusliitto on tukenut eurooppalaisen öljyalan ja teollisuuden periaatekantaa, jonka mukaan ratkaisujen täytyy olla globaaleja.

Energiansäästöä vapaaehtoisin toimin

Suomessa löytyy esimerkkejä siitä, että ilmastopolitiikan tavoitteita voidaan toteuttaa vapaaehtoisin toimin. Öljylämmitysalan energiansäästöohjelma Höylä II eteni positiivisesti viime vuonna.

Päätavoite eli olemassa olevan öljylämmityskannan keskimääräisen hyötysuhteen parantaminen eteni sekä määrällisesti että energiaa säästävästi. Kymmenen prosentin säästötavoitteesta ollaan selvästi edellä, vaikka asetetuista kappalemääräisistä tavoitteista ollaan hieman jäljessä. Jos tuloksiin lasketaan mukaan myös öljylämmitystaloihin tehdyt eristyksien, ikkunoiden ja ovien parannukset, asetettu säästötavoite jopa kaksinkertaistetaan. Tämä tarkoittaa, että koko öljylämmityskiinteistökannan lämmitysöljyn vuotuinen kulutus olisi vuonna 2010 jopa 20 prosenttia pienempi kuin ohjelman alussa vuonna 1997.

Öljylämmitystalot ovat koko maan mittakaavassa merkittävä energiansäästömahdollisuus. Öljylämmitteisiä pientaloja on noin 250 000 eli neljännes pientalokannasta. Yli puolet öljylämmitystalosta on rakennettu 1960- ja 1970-luvuilla. Eniten energiansäästöä saadaan tässä vaiheessa ikääntyneiden öljykattiloiden ja polttimien uusimisilla. Järjestelmän kunnostus tuo kiinteistökohtaisesti 10-30 prosentin säästön lämmitysöljyn kulutukseen. Koko ajan yleistyvää energiansäästökeino on ottaa öljylämmitykseen mukaan uusiutuva energia kuten aurinko. Kolmanneksessa nykyisin käytössä olevista kattiloista on mahdollisuus myös puun polttoon.

Höylä-ohjelma edistää energiansäästöä eri tavoin. Ohjelmassa on muun muassa koulutettu asennusliikkeitä ja alan oppilaitoksia sekä lisätty viestinnällä öljylämmitysalan laitevalmistajien ja asennusliikkeiden samoin kuin kuluttajien tietoisuutta energiansäästömahdollisuuksista.

Maailman öljyn ja maakaasun kulutus kasvussa

Öljyn osuus maailman energiankulutuksesta on noin 40 prosenttia, ja öljyn kulutuksen ennustetaan edelleen lisääntyvän. Vuonna 2004 öljyn kulutus kasvoi enemmän kuin kertaakaan lähes 30 vuoteen. Kiina nousi maailman toiseksi suurimmaksi öljynkäyttäjämäksi. Suurin öljynkäyttäjä on Yhdysvallat, jonka osuus maailman öljynkulutuksesta on neljännes.

Raakaöljyn tuotanto lisääntyi vuonna 2004 edellisestä vuodesta runsaat neljä prosenttia. Maailman neljä suurinta öljyntuottajamaata olivat edelleen Saudi-Arabia, Venäjä, Yhdysvallat ja Meksiko. Opecin osuus öljyntuotannosta oli 40 prosenttia. Suurin osa maailman todetuista öljyvaroista sijaitsee Lähi-idässä.

Maakaasun osuus maailman energiankulutuksesta on noin neljännes, ja myös maakaasun käyttö lisääntyy jatkuvasti. Laivoilla kuljetettavan nesteytetyn maakaasun osuus kansainvälisessä maakaasukaupassa on kasvamassa.

Suurimmat maakaasun tuottajamaat ovat Venäjä ja Yhdysvallat, joiden kummankin osuus maailman maakaasun tuotannosta on runsas viidennes. Nämä maat ovat myös suurimmat maakaasun käyttäjät. Tunnetuista maakaasuvarannoista yli 40 prosenttia sijaitsee Lähi-idässä, jonka varannoista yli puolet on Qatarissa. Kolmannes maailman maakaasuvarannoista on entisen Neuvostoliiton alueella.

Suomessa bensiinin ja dieselöljyn myynti kasvoi

Bensiinin ja dieselöljyn myynti kasvoi viime vuonna edellisvuoteen verrattuna. Öljy- ja Kaasualan Keskusliiton tilaston mukaan bensiiniä myytiin vajaa kaksi prosenttia enemmän kuin vuotta aiemmin eli 2 512 miljoonaa litraa. Bensiinin kulutus on kasvanut koko 2000-luvun ajan, kun liikenne on lisääntynyt.

Dieselöljyä myytiin viime vuonna 2 363 miljoonaa litraa, mikä on runsaat neljä prosenttia edellisvuotta enemmän. Talouskasvu on jatkunut voimakkaana, ja dieselöljyn kulutuksen kasvu on vauhdittanut kuorma-autojen kasvanut kuljetussuorite. Sen sijaan dieselkäyttöisen henkilöautokannan kasvu on hidastunut. Henkilöautoista on Suomessa dieselkäyttöisiä noin 12 prosenttia.

Suurimmaksi osaksi lämmityksessä käytettävän kevyen polttoöljyn myyntiin vaikuttaa ratkaisevasti sää, ja vuosi 2004 oli edellistä vuotta lämpimämpi. Kevyen polttoöljyn myynti väheni vajaat kahdeksan prosenttia. Kevyen polttoöljyn kotimaan myynti oli 2 581 miljoonaa litraa. Lämmin sää ja alhainen sähkön hinta avoimilla pohjoismaisilla sähkömarkkinoilla vähensivät raskaan polttoöljyn käyttöä lämmön- ja sähköntuotannossa. Raskaan polttoöljyn myynti väheni viidellä prosentilla, ja sen kotimaan myynti oli 1 632 tuhatta tonnia.

Lentopetrolin yhteenlaskettu myynti kasvoi kahdeksalla prosentilla 671 miljoonaan litraan, mistä kotimaan liikenteen osuus oli noin neljännes.

Öljytuotteiden yhteenlaskettu myynti kotimaahan oli viime vuonna 9,4 miljoonaa tonnia, mikä on puolitoista prosenttia edellisvuotta vähemmän. Lukuun lasketaan energiatuotteiden lisäksi bitumit ja voiteluaineet sekä petrokemian teollisuuden raaka-aineet.

Liikennepolttoaineet Suomessa rikittämiä

Huoltoasemien määrä kasvoi Suomessa viime vuonna noin viidelläkymmenellä. Huoltoasemia oli viime vuoden lopussa kaikkiaan 1942. Näistä 1105 oli asemia, joilla on henkilökuntaa. Miehitettävissä automaattiasemia oli 837. Vuotta aiemmin asemia oli 894, joista miehitettyjä 1132 ja automaattiasemia 762.

Bensiinikaupasta huoltoasemien osuus oli vajaat 60 prosenttia, kun se viisi vuotta sitten oli lähes 70 prosenttia. Automaattiasemien osuus bensiinin myynnistä on vastaavasti kasvanut. Viime vuonna automaattiasemien osuus bensiinikaupasta kasvoi kolmella prosenttiyksiköllä ja oli runsaat 40 prosenttia. Pieni osa bensiinistä myydään veneasemilla ja tilaston ulkopuolisissa myyntipisteissä.

Kaikki meillä myytävä bensiini ja dieselöljy on ollut rikitöntä kuluvan vuoden alusta alkaen. Suomi on ollut edelläkävijämaita rikittämiin tieliikennepolttoaineisiin siirtymisessä. EU-maissa siirrytään vähitellen rikittömän bensiinin ja dieselöljyn käyttöön. Polttoainedirektiivin mukaan kuluvan vuoden alusta rikittämiä polttoaineita tuli olla EU-maassa tarjolla maantieteellisesti tasapainoisesti ja vuoden 2009 alusta EU-alueella saa myydä vain rikittämiä liikennepolttoaineita.

Rikittömiksi luokitellaan polttoaineet, joiden rikkipitoisuus on enintään 10 milligrammaa kilossa. Niiden tärkein merkitys on, että ne avaavat mahdollisuuden uudenlaisen pakokaasujen puhdistustekniikan käyttöönottoon autoissa. Näin voidaan tieliikenteen pieneneviä haitallisia päästöjä vielä entisestään vähentää. Rikittömyys on jälleen yksi askel puhtaampien liikennepolttoaineiden kehitystyössä, jota Euroopassa on pitkään tehty öljyalan, autonvalmistajien ja viranomaisten yhteistyönä.

Öljy- ja kaasualan vuosikirja 2005

Öljy- ja Kaasualan Keskusliiton vuosittainen julkaisu Öljy- ja kaasualan vuosikirja julkistettiin 4. toukokuuta. Kirjassa on tietoja, tilastoja ja kaavioita öljy- ja kaasualan liittyvistä kysymyksistä. Kirjan tilastot ja kaaviot löytyvät myös keskusliiton verkkosivuilta www.oil-gas.fi.

Lisätietoja: Öljy- ja Kaasualan Keskusliitto, puh. (09) 6226 150; toimitusjohtaja Jarmo Nupponen, puh. 040 503 9466; tiedotuspäällikkö Mervi Tepponen, puh. 040 562 1060, mervi.tepponen@oil.fi